

Åkermanska huset

1 december 2019

Åkermanska huset vid Södra Hamngatan 25.

Åkermanska huset är ett kontorshus med affärslokaler. Huset ligger vid [Södra Hamngatan 25](#), [Korsgatan 2–6](#) och [Drottninggatan 24](#) i stadsdelen [Inom Vallgraven](#) i centrala [Göteborg](#). Det ritades av Michael Bälkrow efter branden 1802 och stod klart 1805. Källaren med valv är från 1600-talet. Den 8 december 1986 blev huset [byggnadsminne](#) enligt [Kulturmiljölagen](#).

Det kallas *Åkermanska huset* efter [landskamreraren](#) Fredrik Magnus Åkerman.

Fastighetsbeteckningen är numera [Inom Vallgraven 15:1](#) i centrala [Göteborg](#). Tidigare beteckning var [Kvarteret Frimuraren nr 1](#). Äldre tomtbeteckningar var tomterna 27, 28 och 29 i femte [roten](#) med gårdar på tomterna 110 och 111 i fjärde roten.

Beskrivning

Byggnaderna på dessa ursprungligen fyra sammanbyggda fastigheterna tillhör de få kvarvarande av den enhetliga [empirebebyggelsen](#), som efter bränderna 1802 och 1804 tillkom längs [Stora Hamnkanalens](#) södra sida. Dessa byggdes 1803–1805 efter ritningar av den danske arkitekten Michael Bälkrow (1772–1839). Byggnaderna är uppförda av tegel i tre våningar, putsade och avfärgade i grått och vitt. Taken är täckta delvis med plåt och delvis med tegel.

Huset vid Korsgatan 4 var ursprungligen lägre, men byggdes 1891 på till nuvarande höjd. Fasaderna förändrades 1897, 1906 och på 1940-talet, bland annat genom att ta upp större butiksfönster i bottenvåningen. Vid en restaurering 1984 återfick fasaden mot Södra Hamngatan sin ursprungliga karaktär med undantag av bottenvåningens skyltfönster.

Ahlströms konditori är den äldsta hyresgästen i huset – verksamheten har bedrivits här sedan 1901. Wasséns Läderaffär etablerades 1868 i en lokal på [Vallgatan](#) 39. Efter nära 100 år flyttade den 1967 till hörnhuset vid Korsgatan 6 och [Drottninggatan](#) 24.

Historia

I slutet av 1600-talet låg ett av stadens fåtaliga stenhus på tomten. Det köptes i november 1691 av [generalguvernören Johan Benedict von Schönleben](#). I augusti 1706 köptes huset av staden och var [kommendantbostad](#) fram till den stora branden 1721. Handelsmannen Gustaf Cahman lät bygga ett stort tvåvåningshus i trä, som stod färdigt 1745. Hans förfäder hade varit [orgelbyggare](#) i tre generationer och fadern hade 1734 byggt domkyrkoorgeln. Vid eldsvådan 1802 brann huset ner.

[Landskamrer](#) Fredrik Magnus Åkerman (1754–1830) köpte 1804 fastigheten, som hade sin gård mot [Drottninggatan](#). Han lät därefter bygga det nuvarande trevåningshuset. Huset hade ursprungligen en bred mittportal med [kolonner](#) och [fritrappa](#) samt två nedgångar till 1600-talskällaren. Tidigare hade stadsarkitekt [Carl Wilhelm Carlberg](#) för Åkermans räkning ritat herrgården [Villa Ellesbo](#), som uppfördes 1795–96.

I huset på Södra Hamngatan 25 öppnades 1830 den boklåda, som senare blev [Gumperts bokhandel](#). År 1847 utspelades det stora tullkriget utanför huset. Demonstranterna drog härjande fram i staden och krossade 1 600 fönsterrutor. Det nymålade huset, i vilket tulldistriktschefen Wilhelm Karström bodde, fick alla fönster krossade och väggarna nedsmetade.

Klädeshandeln Blidberg & Strindberg köpte huset 1833 och från 1857 hade de sin butik här. År 1897 gjordes en ombyggnad då bland annat skyltfönster i form av burspråk tillkom på andra våningen mot Södra Hamngatan. Arkitekt för ombyggnaden var [Hjalmar Cornilsen](#). År 1918 övertogs huset av AB Industribanken och därefter har en rad förändringar skett för olika kontor och butiker. Vid den senaste ombyggnaden 1985 togs burspråken bort och nya [spröjsade](#) fönster med ursprunglig karaktär sattes in. Samtidigt inreddes vinden, taket höjdes mot gården och nya [takkupor](#) byggdes.

Läs hela artikeln om Åkermanska husetn på [Wikipedia](#).

Text: Artikeln [Åkermanska huset](#) på Wikipedia, licensierad enligt [Creative Commons Erkännande-dela-lik 3.0 Unported](#)

Foto: Mattias Blomgren [CC BY-SA 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0>)], från Wikimedia Commons